Авар мац1алъул дарс
9 классалда

Хунзахъ районалъул
Г1обода гьокьохъеб школалъул
муг1алим: Мух1амадова Пат1имат Г1.

Дарсил тема: Определениелъун т1аджубараб предложение.

Дарсил мурад:

1. Жубараб предложение такрар гьаби.
2. Определениелъун т1аджубараб предложение баянго малъи.
3. Авар мац1алде рокьи куцай.

Жубараб предложение такрар гьабиялъе суалал.

1. Кинаб предложение кколеб жубараб предложение?
2. Жубараб предложение бук1уна к1иго бат1ияб. Кина-кинаб?
3. Гьаб сурат кинаб асаралъе данде кколеб?
Жубараб нахъбилълъараб предложение ургъе гьаб суратальул кумекалдалъун.

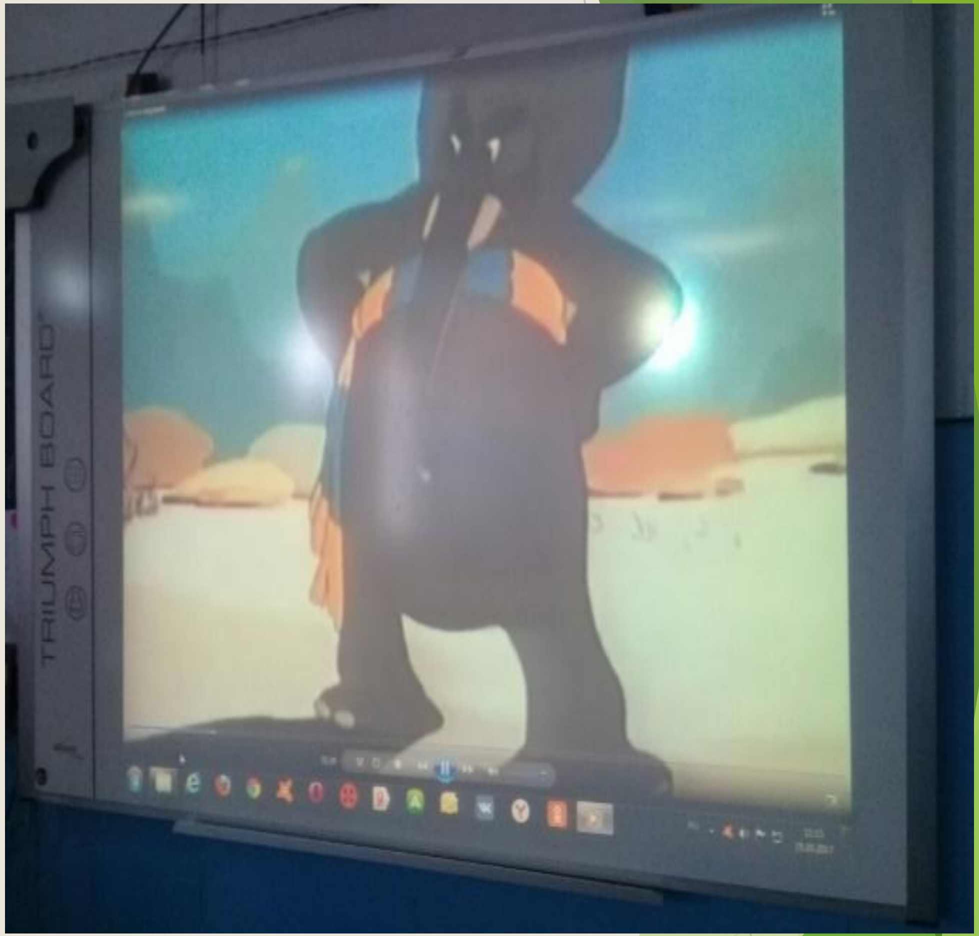

Союзал ва союз раг1аби.

Сок1к1иналъул союзал

- Цолъизариялъул: *цинги,ва. -ги,жеги*
- Дандеккунгут1иялъул: амма, кинниги.
- Гьоркьоса рахъиялъул: *я,яги,ялъуни*

Нахърилъиналъул союз раг1аби

- **Г1илла-мурадияб маг1наялъул:** щай абуни,щай гурого, щай гурелъул.
- **Х1асил бич1ч1изабулеб маг1наялъул:***гьединлъидал, гьелъие г1оло,гьелдалъун.*
- **Заманияб маг1наялъул:** *гьебмехалъ, гьебзаманалда, гьебсаг1аталда.*
- *Релъенлъиялъул маг1наялъул*: г1адин, кинигин.

Цинги

Амма

-ги

Ялъуни

Гьебсаг1аталда

Г1адин

Щай абуни

Жеги

Гьелдалъун

яги

Гьал суратаздасан союзал ва союз раг1абиги гъорлъе ккезарун предложениял г1уц1е – **щай абуни, гьебмехалда, г1адин**.

Гаргаро жиндирго бугеб г1адин, г1амал к1одолъана Мусал.

Рет1елчур нилъее ц1акъ бокьула, щай абуни гьелъ нилъер г1умру бигьа гьабула.

Щай?

Нилъее авар мац1 бищунго бокьула, нилъер
эбел-инсуцаги гьеб бицунелъул.

Бет1ерабги т1аджубарабги. К1иго предложениялдасан г1уц1ц1араб бук1уна жубараб нахъбилълъараб предложение.

1.Подлежащеелъун т1аджубараб.

2.Бит1араб дополнениелъун т1аджубараб.

3.Хъвалсараб дополнениелъун т1аджубараб.

Определениелъун т1аджубараб предложение.

Кинаб?

- Инсуца цебего къуч1 лъураб мина Г1ашибаца рехун теч1о.

Кинаб?

- Дица дуе бицана цо маргъа, жеги дуда раг1ич1еб.
- Дица жеги дуда раг1ич1еб маргъа бицина дуе.

Кинаб?

Инсуца жакъа ц1ияб босараб ц1оролкор лъик1 х1алт1улеб буго.

Эбелалъ кинидахъ дие ах1арал куч1дул дица дир лъималазеги ах1ула.

Определениелъун т1аджубараб предложение причастияб сверелалдаса бат1а гьаби

Кинав?

Кида? Киве? Щиб гьабурав?

- Жеги маг1арухъе щвеч1ев цо маг1арулавги ватана дида интернеталда.

Ригьа- ричиялъул заман.

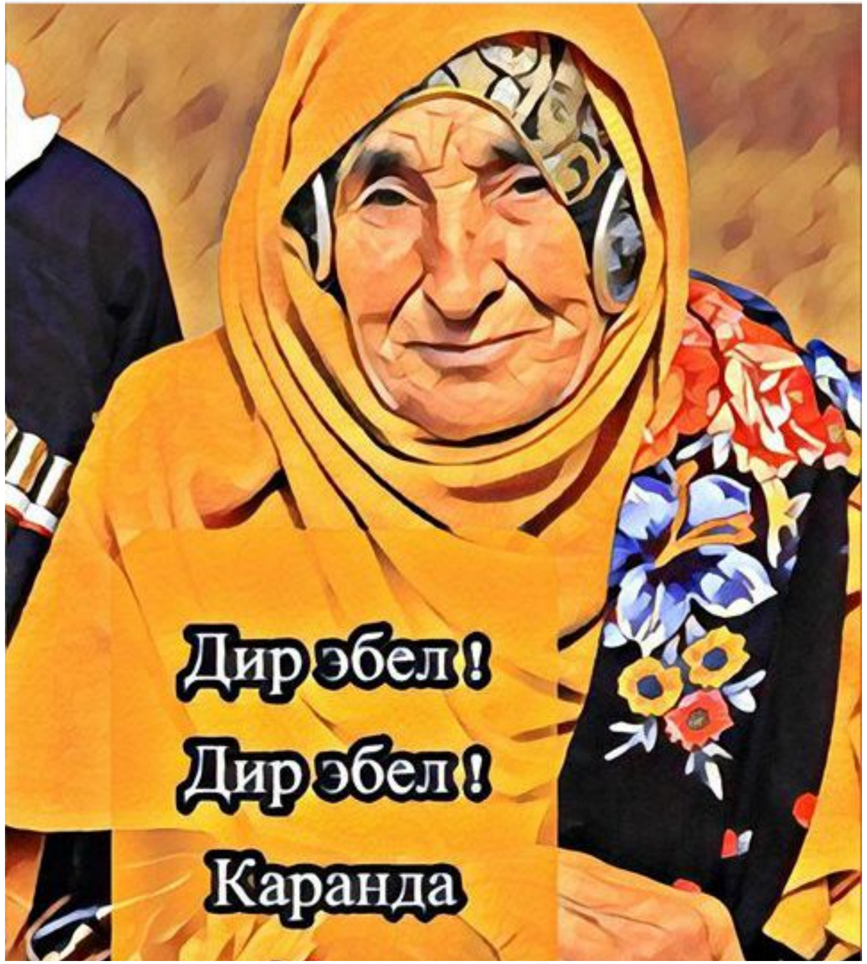

Гьал х1арпазул к1и-к1и цо раг1иялда гъорлъе ккезабун раг1аби ургъе.

- ГЪ, КЪ, ГЬ, Х1, КЬ.

  - Мисал : гьаракь
  - х1инкъизе

Гьариялъул кагъат.

Гьаб тексталда гъорлъ бате определениелъун т1аджубараб предложение.

Гьаб буго гьудул маг1арулав доб сагула нилъер умумуз квачалда рет1унеб бук1араб. Цебе заманалда сагула щивасул рокъоб бук1ана.Турциялдаги маг1арулаз ц1унун руго гьел умумузул бат1и-бат1иял рет1елал. Г1езег1ан зах1малъиялда рукъулелги рук1ун руго сагулаби.
Ч1ахъаги умумул.

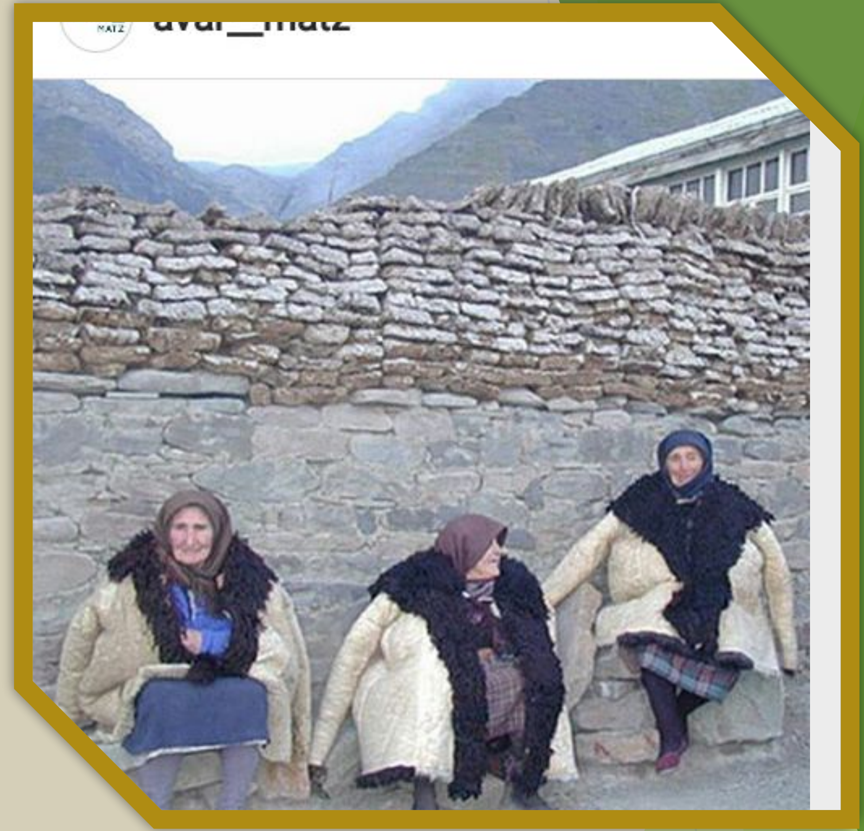

Ват1ан тун арасе талих1 кьоларо.
Гьеч1о нилъ рижараб ракь г1адаб жо.
Нилъерго бак1-алжан, чияр бак1-жужах1.
Росу тун арав хвезе росулъе вач1уна.
Рокъобе нух кидаго г1агараб.
Нилъерго улка-эбел, чияр улка-бесдал эбел.

Баркала киназего дарсида гьабураб г1ахьаллъиялъухъ.